

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال دوم ۹۲-۹۱
پایه چهارم ورودی بهمن

مهر مدرسه

کد استان:	۲۹۱۲/۳۲
تاریخ:	۱۳۹۲/۴/۲
عنوان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
شماره دوره:	جلد اول: کتب طهارت (ص ۱۱۸-۱۳۹)، زکات (ص ۲۲۵-۲۰۱) و خمس (ص ۲۲۷-۲۲۶)

ردیف:		
مادت کلاسی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مجموع نمرات: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرس علی: شهرستان: استان:

۱- امام رضا علیه السلام در مورد آب چاهی که بو یا طعم نجاست گرفته می فرماید: «فینزح منه حتی یذهب الريح و یطیب طعمه لان له مادة». مدلول این روایت را تعیین نمایید. ج ۱ ص ۴۴

..... /۵

- الف. انفعال آب چاه به مجرد ملاقات
- ب. انفعال آب ماده دار به واسطه تغییر
- ج. انفعال آب ماده دار به مجرد ملاقات
- د. عدم انفعال آب چاه به واسطه تغییر

۲- از روایت «ان علیاً علیه السلام لم یر بأساً أن یغسل الجنب رأسه غدوة و یغسل سائر جسده عند الصلاة» درباره غسل جنابت، چه حکمی استفاده می شود؟ ج ۱ ص ۶۶

..... /۵

- الف. اعتبار الموالاة
- ب. اعتبار الترتیب
- ج. عدم اعتبار الترتیب
- د. عدم اعتبار الموالاة

۳- کدام گزینه درباره «کیفیت نماز میت»، صحیح است؟ ج ۱ ص ۷۹

..... /۵

- الف. صلوات پس از تکبیر سوم و شهادتین پس از تکبیر اول
- ب. دعا برای میت پس از تکبیر دوم و شهادتین پس از تکبیر اول
- ج. دعا برای مؤمنین پس از تکبیر سوم و صلوات پس از تکبیر دوم
- د. دعا برای مؤمنین پس از تکبیر دوم و صلوات پس از تکبیر سوم

۴- گوشتی که قبلاً در اختیار کافر بوده ولی حالا در بازار مسلمین است، چه حکمی (از حیث طهارت و نجاست) دارد؟ ج ۱ ص ۹۸

..... /۵

- الف. طاهر؛ إذا احتمل فحص المسلم عن تذکیتة.
- ب. نجس؛ و إن علم فحص المسلم عن تذکیتة.
- ج. نجس؛ ما لم یتیقن بفحص المسلم عن تذکیتة.
- د. طاهر؛ و إن علم عدم فحص المسلم عن تذکیتة.

۵- مکلفی اعتقاد داشته که فلان شخص فقیر است و لذا زکات مالش را به او پرداخته ولی بعداً معلوم شده که فقیر نبوده است. این مکلف چه حکمی خواهد داشت؟ ج ۱ ص ۲۱۹

..... /۵

- الف. یجوز له استرجاع البذل مطلقاً؛ مع التلف.
- ب. یجب علیه استرجاع العین مطلقاً؛ مع البقاء.
- ج. یجب علیه استرجاع العین مع تعینها و بقائها.
- د. یجوز له الاسترجاع مطلقاً؛ إما العین او البذل.

[توضیح: در صورت تلف، اگر مدفوع الیه، تقریظ نداشته ضامن نیست؛ نه ضامن عین و نه بدل. استرجاع عین در صورت عدم تعین، واجب نیست.]

۶- در روایت «علیه الخمس بعد مؤنثه و مؤنثه عیاله و بعد خراج السلطان»، چگونه می توان «مؤنثه» را بر «خرج یک سال» حمل کرد؟ ج ۱ ص ۲۳۲ و ۲۳۴

..... /۵

- الف. با اصل استصحاب
- ب. با اطلاق لفظی
- ج. با اصل برائت
- د. با اطلاق مقامی

۷- در بحث طهارت آب استنجا، در عبارت «و أما اشتراط عدم المصاحبة فلان دليل العفو يدل على العفو من ناحية اصابة النجاسة و هي في موضعها، لا اكثر» اشتراط مذکور و دليل آن را بيان كنيد. ج ۱ ص ۵۰ - ۲ نمره

۲

جواب: اشتراط: شرط طهارت ماء استنجا، اين است كه همراه با اجزاء مشخص و متميز نجس، نباشد. (۵/۰ نمره)

دليل: زيرا دليل عفو [يعني دليلي كه آب استنجا را از ساير آبهاي قليل استثناء نموده و آن را به صرف ملاقات، نجس نمي‌داند]، فقط بر اين مقدار دلالت دارد كه تماس آب استنجا با بول و غائطي كه در محل و موضع خودش [يعني در مخرج بول يا غائط] باشد مورد عفو است و آن ملاقات، موجب تنجس آب نمي‌گردد و بيش از اين دلالتی ندارد؛ لذا نمي‌تواند عدم تنجس آب استنجا با بول و غائطي كه در موضع خودش نيست را ثابت نمايد. (۵/۱ نمره)

[اشاره به جواب با هر تعبيری كفايت مي‌كند.]

۸- با توجه به عبارت «و لا دليل لاعتبار طهارة الأعضاء في الوضوء سوى القياس على غسل الجنابة أو لأن تنجس الاعضاء يستلزم تنجس الماء و كلاهما قابل للتأمل» وجه تأمل هر يك از دو دليل را بيان كنيد. ج ۱ ص ۵۸ - ۲ نمره

۲

جواب: اشكال دليل اول: احتمال فرق بين غسل و وضو وجود دارد. (۱ نمره)

اشكال دليل دوم: مي‌توان حالاتی را فرض كرد كه [با وجود نجاست اعضای وضو] آب وضو همچنان پاك باقی بماند [مثل شستن اعضاء به صورت ارتماسی در آب كرا]. (۱ نمره)

[اشاره به جواب با هر تعبيری كفايت مي‌كند.]

۹- در بحث «قرائت قرآن توسط جنب» با توجه به صحيحه «الحائض و الجنب هل يقرآن من القرآن شيئاً؟ قال: نعم ما شاء الا السجدة» تعلق حرمت قرائت به خصوص آيه سجده (نه ديگر آيات آن سوره) را اثبات كنيد. ج ۱ ص ۶۸ و ۶۹ - ۲ نمره

۲

جواب: در اين روايت، كلمه «السجدة» ظهور دارد در خصوص آيه سجده و ظهوری بر كل سوره ندارد. اگر ظهور در خصوص آيه سجده را نپذيريم آنگاه لااقل [بايد پذيريم كه] اين كلمه مجمل بوده و مردد است بين خصوص آيه سجده و كل سوره سجده‌دار؛ كه لازمه‌ی اين اجمال و ترديد، اكتفاء به قدر متيقن [يعني خصوص آيه سجده] است. بنا بر اين نهايت دلالت اين روايت، حرمت قرائت آيه سجده مي‌باشد و در مورد ساير آيات آن سوره، به اطلاق رواياتی تمسك مي‌كنيم كه قرائت قرآن توسط جنب را جايز مي‌دانند.

[اشاره به جواب با هر تعبيری كفايت مي‌كند.]

۱۰- مسوغات تيمم را بنويسيد. ج ۱ ص ۹۱ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: تيمم در حالات ذيل، واجب است:

۱. هنگام فقدان آب؛ ۲. هنگام وجود خوف در تحصيل آب و وصول به آن؛ ۳. هنگام خوف بر نفس مكلف يا ديگران در صورت استعمال آب؛ ۴. هنگام وجود حرج در تحصيل آب؛ ۵. هنگام تنگی وقت (و عدم فرصت كافي برای تحصيل طهارت مائيه)؛ ۶. هنگام مزاحمت [يعني مزاحمت طهارت مائيه] با واجبی كه نيازمند صرف آب است. (هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۱۱- چرا اخبار دال بر حرمت عصير با غليان نمي‌توانند بر حرمت عصير زيبی با غليان دلالت نمايند؟ نظر مصنف در اين مورد را تبیین كنيد. ج ۱ ص ۱۰۲ - ۲ نمره

۲

جواب: زيرا عدم صدق عصير بر عصير زيبی واضح است؛ چرا كه «عصير»، عبارت از چیزی است كه [با فشردن] از چيز ديگر گرفته مي‌شود؛ در حالی كه زيب [چون خشك است] عصاره ندارد و تعبير «عصير زيبی» از باب مجاز و مسامحه است.

۱۲- درباره تطهير بدن متنجس به بول، آیا می‌توان با تمسك به رواياتی مثل صحيحه «سألته عن البول يصيب الجسد قال: صبّ عليه الماء مرتين» حكم نمود كه برای تطهير با آب كر بايد دو مرتبه بدن را شست؟ چرا؟ ج ۱ ص ۱۰۹ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: خير (۵/۰ نمره)

دليل: چون مورد اين روايت، تطهير با آب قليل است [و دو بار شستشو با آب قليل را لازم مي‌نمايد]؛ چرا كه [در اين روايت از تعبير «صب» استفاده شده و] تعبير به «صب» مختص به آب قليل مي‌باشد. (۱ نمره)

۱۳- با توجه به صحيحه «اغسل ثوبك من ابوال ما لا يؤكل لحمه»؛ خرف گوسفندی كه جلال بوده و استبراء گردیده، چه حكمی (از حيث طهارت و نجاست) خواهد داشت؟ نحوه استنباط را تبیین نماييد. ج ۱ ص ۱۱۷ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: حكم: خرف اين گوسفند پاك است. (۵/۰ نمره)

دليل: اين روايت، «وجوب غسل از بول» را بر عنوان «ما لا يؤكل لحمه» معلق کرده است و با استبراء، اين عنوان از جلال زائل مي‌شود [لذا بولش پاك خواهد بود] و به ضميمه‌ی عدم فصل بين بول و خرف، عدم وجوب غسل لباسی كه به خرف چنين حیوانی آلوده گردیده، استنباط شده و در نتيجه طهارتش اثبات مي‌گردد. (۱ نمره)

۱۴- با توجه به موثقه‌ی «رجل ماله عنه غائب لا يقدر على اخذه. قال: فلا زكاة عليه حتى يخرج» جواب دو سؤال ذيل را بنويسيد: ج ۱ ص ۲۰۵ - ۱/۵ نمره

۱/۵

الف) زكات مال «موجود» چه حكمی دارد؟

جواب: زكات مال موجود واجب نيست تا زمانی كه آن را بدست آورد. (۷۵/۰ نمره)

ب) اين روايت چه شرطی از شرايط وجوب زكات را بيان مي‌كند؟

جواب: شرط تمكّن از تصرف در مال متعلق زكات [كه از شرايط عامه‌ی وجوب زكات است] را بيان مي‌كند. (۷۵/۰ نمره)

۱۵- آیا تنافی بین صحیحہی «سئل عن رجلٍ يأخذ من الزكاة، عليه صدقة الفطرة؟ قال: لا» و صحیحہی «الفقير الذي يتصدق عليه، هل

عليه صدقة الفطرة؟ فقال: نعم» تعارض مستقر است؟ چرا؟ ج ۱ ص ۲۲۱ - ۱/۵ نمره

جواب: خیر؛ (۰/۵ نمره) چون جمع آن دو، با حمل دوّمی بر استحباب، ممکن است. (۱ نمره)

۱۶- با چه شرایطی «مال حلال مخلوط به حرام»، متعلق خمس قرار می گیرد؟ ج ۱ ص ۲۲۷ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱. مال حرام، متمایز و مشخص نباشد؛ ۲. صاحب مال حرام معلوم نباشد؛ ۳. مقدار مال حرام، معلوم نباشد.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۳-۹۲
پایه چهارم ۵ ساله
پایه ششم ۷ ساله

مهر مدرسه

کد استان:	۲۹۲۱/۱۸
تاریخ:	۱۳۹۲/۱۰/۲۱
عنوان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
مردود:	جلد اول: کتب طهارت (ص ۱۱۸-۱۳۹)، زکات (ص ۲۰۱-۲۲۵) و خمس (ص ۲۲۶-۲۳۷)

ردیف:		
مست باکلی: ۹۰ دقیقه	نمره: ۲۰	صبح ۱۰
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علمیه: شهرتان: استان:

۰/۵

۱- وظیفه «من کان بعض اعضاء وضوئه منتجساً و توضاً ثم شک فی تطهیرها» چیست؟ ص ۶۱ س آخر و ص ۶۲ س ۱

- الف. بنی علی بطلان الوضوء و عدم بقاء النجاسة؛
- ب. بنی علی صحة الوضوء و عدم بقاء النجاسة؛
- ج. بنی علی صحة الوضوء و بقاء النجاسة؛
- د. بنی علی بطلان الوضوء و بقاء النجاسة.

۲- عدم اعتبار هر یک از «طهارت از حدث» و «طهارت از خبث» در نماز میت از روایت «عن الجنابة اصلی علیها علی غیر وضوء؟ فقال:

۰/۵

نعم، انما هی تکبیر و تسبیح و تحمید و تهلیل» چگونه استفاده می شود؟ ص ۸۵ پ ۳ و ۲ مستند شماره ۶

- الف. الأوّل بالصراحة و الثانی بالتعلیل
- ب. الأوّل بالصراحة و الثانی بالصراحة
- ج. الأوّل بالتعلیل و الثانی بالتعلیل
- د. الأوّل بالتعلیل و الثانی بالصراحة

۰/۵

۳- دلیل «طهارت خمري که تبدیل به سرکه شده» چیست؟ ص ۱۱۳ س ۷ (۵- انقلاب)

- الف. استحاله
- ب. انقلاب
- ج. انتقال
- د. تبعیت

۰/۵

۴- برای «۱۲۱، ۳۰۱، ۴۰۱ و ۵۰۱» گوسفند به ترتیب چه تعداد گوسفند باید به عنوان زکات پرداخت شود؟ ص ۲۰۶ پ ۳

- الف. ۱-۲-۳-۴
- ب. ۳-۴-۵-۵
- ج. ۲-۳-۴-۵
- د. ۲-۴-۴-۵

۰/۵

۵- «ابتدا و انتهای وقت وجوب زکات فطره» برای کسی که نماز عید نمی خواند چه زمانی است؟ ص ۲۲۰ س ۱۵

- الف. غروب شب عید تا غروب روز عید
- ب. غروب شب عید تا ظهر روز عید
- ج. طلوع فجر روز عید تا غروب آن
- د. ظهر روز عید تا غروب روز عید

۰/۵

۶- دلیل «استثناء اموال کودک و مجنون» از وجوب خمس چیست؟ ص ۲۳۴ س آخر و ص ۲۳۵ س ۱

- الف. لتخصیص القلم المرفوع عنهما بقلم التکلیف فقط؛
- ب. لتخصیص القلم المرفوع عنهما بقلم الوضع فقط؛
- ج. لتوجه التکلیف إلى الولی و عدم لزوم الاحتیاط؛
- د. لإطلاق القلم المرفوع عنهما لقم الوضع أيضاً.

۷- مراد از کثیر و اوصاف ثلاثه در عبارت «و الکثیر لایتنجس بملاقاة النجاسة الا اذا تغیر احد اوصافه الثلاثة» را بیان کنید. ص ۴۳ پ ۲

۲

جواب: مراد از کثیر آب کَر است. (۰/۵ نمره)

منظور از اوصاف ثلاثه، رنگ، رایحه و طعم آب است. (۱/۵ نمره)

۸- روایت «قلت لأبي عبدالله عليه السلام ربما توضأت فنغد الماء فدعوت الجارية فأبطأت على بالماء فيجف وضوئي؛ قال أعد» بر کدامیک از

۱/۵

شرائط وضو دلالت می کند؟ توضیح دهید. ص ۵۷ پ آخر و ص ۵۸ س ۱

جواب: دلالت بر اعتبار موالات در افعال وضوء می کند. (نمره ۰/۵) توضیح: امر به اعاده وضوء در فرض روایت، دلالت بر لزوم رعایت موالات در افعال وضوء می کند، یعنی نباید بین افعال وضوء آن قدر فاصله بیافتد که غسل یا مسح اعضای سابق خشک شده باشد. (۱ نمره)

۹- دلیل حکم مذکور در عبارت «و من شك في وجود الحجاب قبل الوضوء فلا بد له من تحصيل اليقين أو الاطمئنان بعدمه.» را تبیین

۲

نمایید. ص ۶۷ مستند شماره ۹

جواب: اگر شخص قبل از انجام وضوء شك در وجود حجاب بر اعضاء وضوء دارد، چون ذمه او به غسل وجه و یدین و انجام وضوء مشغول است، باید از این اشتغال ذمه، فراغت یقینی تحصیل نماید و این فراغت یقینی وقتی حاصل می شود که مگر اینکه یقین به عدم وجود حجاب و رسیدن آب به اعضاء وضوء پیدا کند. (رساندن مفهوم کافی است.)

۱۰- مراد از اطلاق و تقييد در عبارت «سألته عن الرجل يصيب ثوبه جسد الميت، فقال: يغسل ما أصاب الثوب» فانها و ان دلت باطلاقها على النجاسة حال الجفاف أيضاً إلا أنها تقيد بحالة الرطوبة بالارتكاز.» را تبیین کنید. ص ۸۶ پ آخر

۲

جواب: اطلاق یعنی خواه رطوبت باشد و خواه نباشد. (۱ نمره) تقييد یعنی فقط در صورتی که رطوبت باشد، ملاقات با بدن میت موجب نجاست است. (۱ نمره)

۱۱- دلیل حکم به طهارت و عدم وجوب استعمال در عبارت «و الخارج بالحك مع الشك في دميته طاهر و لا يجب الاستعمال و إن امكن بسهولة» را بیان کنید. ص ۹۹ و ۱۰۰ مستند شماره ۵۴

۱/۵

جواب: حکم به طهارت چیزی که با خارش از بدن انسان خارج می شود و شك در خون بودن آن وجود دارد به دلیل اصل طهارت است. (۰/۷۵ نمره)

عدم وجوب استعمال به دلیل این است که این مورد از شبهات موضوعیه است و در شبهات موضوعیه فقها اتفاق نظر دارند که تفحص لازم نیست. (۰/۷۵ نمره)

۱۲- چرا در فرع مذکور در عبارت «إذا تحققت المشي و شك في كون الممشي عليه أرضاً أو لا، لم يحكم بالطهارة» با راه رفتن حکم به طهارت كف كفش نمی شود؟ ص ۱۱۱ مستند شماره ۵

۱

جواب: زیرا شرط مطهریت زمین این است که راه رفتن بر روی خود زمین انجام شود و در فرع مذکور به دلیل شك در این که محل راه رفتن زمین است یا غیر زمین، شرط مطهریت زمین احراز نمی شود، لذا حکم به طهارت هم نمی شود.

۱۳- سه مورد از مواردی که به تبعیت طهارت متبوع، حکم به طهارت تابع می شود، را بنویسید. ص ۱۱۴ (۸-التبعية)

۱/۵

جواب: ۱. هنگامی که کافر مسلمان می شود طاهر می شود و به تبع آن لباس و فرزندان او نیز طاهر می شوند.

۲. اگر شراب تبدیل به سرکه شود ظرف شراب نیز به تبع، پاک می شود.

۳. آلات به کار رفته در غسل میت - از قبیل سنگی که میت را روی آن غسل می دهند، دست غسل دهنده و لباسی که میت در آن غسل داده می شود - به تبع طهارت میت، پاک می شوند.

۴. ابزار و ظرف به کار رفته در جوشاندن انگور - بنا بر قول به نجاست آن با جوشیدن - بعد از کم شدن دو سوم آن، به تبع طهارت آب انگور، پاک می گردند.

۵. کودک کافری که جدای از پدر و مادر خود توسط مسلمان اسپر شده است در طهارت از اسپرکننده خود تبعیت می کند و محکوم به طهارت می شود. (سه مورد هر کدام ۰/۵ نمره کافی است.)

۱۴- چهار شرط از شرائط شش گانه (عمومی) وجوب زکات را ذکر کنید. ص ۲۰۴ پ آخر

۲

جواب: ۱. بلوغ، ۲. عقل، ۳. حریت، ۴. ملکیت، ۵. تمکن از تصرف، ۶. نصاب (چهار شرط هر کدام ۰/۵ نمره لازم است.)

۱۵- اگر مالک، زکات را از اموال خود جدا کرده و در مال مخصوصی معین کند، آیا تلف بدون تفریط آن موجب ضمان است؟ چرا؟ ص ۲۲۰

۲

پ ۲

جواب: خیر؛ (۰/۵ نمره) زیرا بعد از جدا نمودن، مال تعیین شده به عنوان حق مستحقین معین می شود (۰/۵ نمره) و به صورت امانی در دست مالک باقی می ماند (۰/۵ نمره) و ید امانی بدون تفریط ضامن نیست. (۰/۵ نمره)

۱۶- سه مورد از فوائدی که از وجوب خمس استثناء شده است را بنویسید. ص ۲۳۳ پ ۱

۱/۵

جواب: ۱. میراثی که وراثت آن محتسب و مورد گمان باشد. ۲. هدیه ای که ارزش و فوق العادگی آن زیاد نباشد. ۳. مهریه زن. ۴. عوض خلع.

«توضیح: در بیان میراث و هدیه حتماً باید به قیود مذکور در جواب اشاره شود، و به ذکر آن بدون قیود نمره ای تعلق نمی گیرد.» (سه مورد هر کدام ۰/۵ نمره لازم است.)

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیمسال اول ۹۴-۹۳
چهارم ۵ ساله
نشم ۷ ساله

مهر مدرسه

کد استان:	۲۹۳۱/۱۷
تاریخ:	۱۳۹۳/۱۰/۱۶
عنوان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
معموده:	جلد اول: طهارت (ص ۱۱۸ - ۳۹)، زکات (ص ۲۲۵ - ۲۰۱) و خمس (ص ۲۳۷ - ۲۲۶)

ردیف:		
ساعت کلاسی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مست باکلی: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علمی: شهرتان: استان:

۱- گزینه صحیح در مورد «آب مضاف» را معین کنید. ص ۴۱ تا ۴۳

- الف. آنه طاهر فی نفسه و مطهر من الحدث.
- ب. لا یتنجس علیه بمجرد الملاقاة متدافعا.
- ج. آنه طاهر فی نفسه و مطهر من الخبث.
- د. إن وقعت فیہ نجاسة لا تنجس جمیعہ.

۰/۵

۲- آیه شریفه «فلم تجدوا ماء فتيمموا صعيدا طيبا» بر کدام یک از شرایط وضو دلالت دارد؟ ص ۵۷

- الف. طهارة الاعضاء
- ب. طهارة الماء
- ج. إطلاق الماء
- د. اباحة الماء

۰/۵

۳- گزینه صحیح در مورد «نفاس» را مشخص کنید. ص ۷۶ و ۷۷

- الف. اكثره ثمانية عشر و لا حد لأقله لإطلاق الاخبار.
- ب. يجب على النفاء ترك الصلاة و الصوم معاً.
- ج. يجوز وطئها قبل الغسل بشرط انقطاع الدم.
- د. أنما هو الدم الخارج بعد الولادة لا حينها.

۰/۵

۴- اگر عصیر عنبی و عصیر زبیبی جوشانده شوند خوردنش چه حکمی دارد؟ ص ۱۰۰

- الف. حرام - حلال
- ب. حلال - حلال
- ج. حلال - حرام
- د. حرام - حرام

۰/۵

۵- «زکات» کدام مورد مستحب است؟ ص ۲۰۳

- الف. الحنطة
- ب. الشعير
- ج. الزبيب
- د. الأرز

۰/۵

۶- در روایت «عليه الخمس بعد مؤونة و مؤونة عياله و بعد خراج السلطان» چگونه می توان مؤونه را بر خرج یک سال حمل کرد؟ ص ۲۳۲

تا ۲۳۴

- الف. با اصل استصحاب
- ب. با اطلاق لفظی
- ج. با اطلاق مقامی
- د. با اصل براءت

۰/۵

۷- با توجه به عبارت «فقد قيل باعتبار تعدد غسل موضع البول فهو مبنی على المناقشة فی رواية: (اذ انقطعت درة البول فصب الماء) و

الرجوع إلى الاصل» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۴۸ و ۴۹ - ۲ نمره

۲

(الف) چگونگی مناقشه در روایت را بنویسید. جواب: روایت تنها در صدد بیان اصل حکم است و از جهت تعداد شستشو در مقام بیان نیست. (۱ نمره)

(ب) مراد از «اصل» چیست؟ توضیح دهید. جواب: مراد از اصل استصحاب است، زیرا پس از یک بار شستن شک می کنیم نجاست برطرف شده است یا نه،

نجاست گذشته را استصحاب می کنیم. (۱ نمره)

۸- فرع «و لا يعتبر عدم النكس في غسل الجنابة لموثقة سماعة (ليصّب على رأسه ثلاث مرّات ملاً كفيه ثم يضرب بكف من ماء على صدره و كف بين كتفيه)» را توضیح داده و چگونگی استدلال به روایت را بیان کنید. ص ۶۵ و ۶۶ - ۱/۵ - نمره

۱/۵

جواب: در غسل جنابت واجب نیست اعضا را از بالا به پایین شست و غسل را از بالا شروع نمود. (۰/۵ نمره) زیرا در روایت ریختن آب بر سینه (الصبّ علی الصدر) به صورت مطلق آمده است و این بر موردهایی که ریختن آب از بالاترین نقطه سینه نباشد نیز صادق است. (۱ نمره)

۹- دلیل ذکر قیود معین شده در عبارت «الحیض دم یخرج من المرأة فی کل شهر غالباً و هو أسود أو أحمر حارّ عیبط یخرج بدفق و حرقة فی الغالب» را نوشته و مراد از «أسود» را بیان کنید. ص ۷۰ و ۷۱ - ۱/۵ - نمره

۱/۵

جواب: غالباً: برای خارج نمودن برخی حالات مانند مضطربه، (چون چنین شخصی هر ماه خون حیض نمی‌بیند).
فی الغالب: زیرا برخی از خون‌ها با این که فاقد برخی صفات هستند، در حکم خون حیض می‌باشند. مانند خون زرد رنگی که در ایام عادت دیده می‌شود.
أسود: خونی که سرخی آن بسیار شدید است.

۱۰- با توجه به حدیث شریف «سأله عن المرأة تموت فی السفر و لیس معها ذو محرم و لا نساء. قال: تدفن كما هی فی ثیابها و عن الرجل یموت و لیس معه إلا النساء لیس معهن رجال قال: یدفن كما هو بثیابه» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۸۱ - ۲ - نمره

۲

الف) چرا غسل دادن دختر توسط پدرش جایز است؟ توضیح دهید.
جواب: زیرا در ارتکاز ذهنی سائل، غسل دادن شخص توسط محارمش جایز بوده لذا فرض سؤال را جایی قرار داده که شخص محرمی به همراه ندارد و حضرت نیز با ارتکاز او مخالفت ننمودند بنابر این از تقریر حضرت جواز مسئله فهمیده می‌شود. (۱ نمره)
ب) چرا مماثلت در مغسل طفل لازم نیست؟ توضیح دهید.

جواب: زیرا روایت مماثلت را در مرد و زن معتبر دانسته در حالی که عنوان مرد و زن بر طفل صدق نمی‌کند لذا در مسئله براءت جاری می‌شود. (۱ نمره)

۱۱- دلیل فرع «لا یمکن التمسک علی جواز ضرب ظاهر الیدین باطلاق صحیحة» سألت اباجعفر علیهما السلام عن التیمم فضرب یدیه علی الأرض» را بنویسید. ص ۸۸ و ۸۹ - ۱ - نمره

۱

جواب: از آنجا که روایت در صدد حکایت واقعه خارجی (زدن باطن دست‌ها بر زمین) می‌باشد و این خود قرینه است که کلام ظهوری در اطلاق ندارد تا بتوان به جواز زدن ظاهر دست‌ها بر زمین حکم کرد.

۱۲- برای تطهیر هر یک از موارد زیر چند مرتبه غسل لازم است؟ ص ۱۰۶ و ۱۰۷ - ۲ - نمره

۲

الف) الأنیة التي تنجست ببولغ الكلب: جواب: یک بار با خاک و دو مرتبه با آب قلیل [و یا یک مرتبه با آب کثیر].
ب) الأنیة التي تنجست بشرب الخنزیر: جواب: هفت مرتبه شستن با آب کثیر یا قلیل.
ج) اوانی الخمر: جواب: سه مرتبه شستن با آب کثیر یا قلیل.

د) الثوب الذی تنجس بالبول: جواب: دو مرتبه شستن با آب قلیل [یا یک مرتبه با کثیر]. (اشاره به جواب صحیح کفایت می‌کند).

۱۳- با توجه به عبارت «المتنجس اذا استحال إلى جسم آخر یطهر كالخشب اذا صار رماداً» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۱۱۲ و ۱۱۳ - ۱/۵ - نمره

۱/۵

الف) دلیل طهارت خاکستر چیست؟ توضیح دهید. جواب: خاکستر موضوع جدیدی است و اصل اولیه در تمام اشیاء طهارت آن‌هاست. (قاعده طهارت) (۰/۷۵ نمره)
ب) چرا «استصحاب نجاست» در مسئله فوق جاری نمی‌شود؟ توضیح دهید. جواب: یکی از شرایط استصحاب آنست که موضوع سابق باقی بماند در حالی که از نظر عرف خاکستر موضوع جدیدی غیر از چوب است لذا استصحاب نجاست جاری نمی‌شود. (۰/۷۵ نمره)

۱۴- اولین «نصاب» و «فریضه» زکات هر یک از موارد زیر را بنویسید. ص ۲۰۶ تا ۲۱۱ - ۱/۵ - نمره

۱/۵

الف) گندم زمینی که توسط دلو آبیاری شده است: جواب: اگر به مقدار سیصد صاع برسد یکیستم (۱/۱۰) آن، مقدار واجب زکات است.
ب) طلائی که برای معامله مسکوک شده باشد: جواب: اگر به بیست دینار برسد چهار دهم (۴/۱۰) آن مقدار واجب زکات می‌باشد.
ج) گوسفندانی که یک سال نزد صاحبشان مانده‌اند: جواب: در صورتی که به چهل گوسفند برسند یک گوسفند مقدار واجب زکات می‌باشد.

۱۵- چرا زکات فطره بر افراد زیر واجب نیست؟ ص ۲۲۱ و ۲۲۲ - ۲ - نمره

۲

الف) الذی یغمی علیه طيلة وقت الوجوب: جواب: زیرا چنین شخصی مکلف به اداء نیست و این که قضای فطره بعد از به هوش آمدن واجب باشد محتاج به دلیل است و چون دلیل نداریم براءت جاری می‌کنیم. (۱ نمره)

ب) اليهودی الذی یسلم لیلۃ الفطر: جواب: چون باید شرائط وجوب فطره قبل از غروب عید فطر محقق گردد. (در حالی که شخص قبل از غروب اصلاً مکلف (مسلمان) نبوده است.) (۰/۵ نمره)

ج) العبد: جواب: زیرا عبد بنابر این که مالک نباشد فقیر است. (و فطره بر فقیر واجب نیست) (۰/۵ نمره)

۱۶- چرا خمس به «مهریه» و «عوض خلع» تعلق نمی‌گیرد؟ به تفصیل بیان کنید. ص ۲۳۴ - ۲ - نمره

۲

جواب: زیرا خمس به فائده تعلق می‌گیرد در حالی که عنوان فائده بر مهریه و عوض خلع صادق نیست. چون مهریه در قبال این است که زوجه اختیارش را در دست زوج قرار دهد و عوض خلع نیز در قبال این است که مرد از زوجیت و حقوقی که به واسطه زوجیت برایش ثابت می‌شود دست بکشد.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۵-۹۴

پایه چهارم ۵ ساله

پایه ششم ۷ ساله

پایه نهم باره وقت

مهر مدرسه

ردیف:		
مست: ۹۰ دقیقه	نمره: ۲۰	صبح ۱۰
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

کد آزمون:	۲۹۴۱/۱۴
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۵
عنوان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
مردود:	جلد اول: طهارت (ص ۱۱۸-۳۹)، زکات (ص ۲۲۵-۲۰۱) و خمس (ص ۲۲۷-۲۲۶)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علمیه: شهرستان: استان:

۱- آیه شریفه «إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ» (مائده: ۶) بر کدام یک از شرائط «وضو» دلالت می کند؟ ص ۵۶ تا ۵۸

۰/۵

- الف. مباشرت
- ب. موالات
- ج. ترتیب
- د. نیت

۲- با استناد به موثقه سکونی «أَنْ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ سَأَلَ عَنْ قَدْرِ طَبَخَتْ وَ إِذَا فِي الْقَدْرِ فَأَرَى. قَالَ: يَهْرَقُ مَرَقَهَا وَيَغْسِلُ اللَّحْمَ وَيُؤْكَلُ» بر کدام یک از احکام آب مضاف استدلال می شود؟ ص ۴۲

۰/۵

- الف. عدم مطهریته من الخبث
- ب. عدم مطهریته من الحدث
- ج. تنجسه بمجرد الملاقاة
- د. طهارته فی نفسه

۳- کدام گزینه در مورد دلالت روایت: «سَأَلْتُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الْجَنَازَةِ أَصَلَّى عَلَيْهَا عَلَى غَيْرِ وَضوء؟ فَقَالَ نَعَمْ، إِنَّمَا هِيَ تَكْبِيرٌ وَ تَسْبِيحٌ وَ...» بر عدم لزوم «طهارت خبثیه» صحیح است؟ ص ۸۵

۰/۵

- الف. تدل بالانصراف
- ب. تدل بالصرحة
- ج. تدل بالتبادر
- د. تدل بالتعلیل

۴- آیا روایت «سئل عن الكوز و الإناء يكون قذراً، كيف يغسل؟ و كم مرة يغسل؟ قال: يغسل ثلاث مرآت يصب فيه الماء.» بر لزوم «ثلاث غسلات» برای تطهیر ظرف متنجس به ولوغ سگ دلالت دارد؟ چرا؟ ص ۱۰۸ و ۱۰۹

۰/۵

- الف. لا، للاختصاص.
- ب. نعم، لإطلاقها.
- ج. نعم، للانصراف.
- د. لا، للإجمال.

۵- در آیه شریفه «إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ» (مائده: ۶) کدام گزینه در مورد «إِلَى الْمَرَافِقِ» صحیح است؟ ص ۵۳

۰/۵

- الف. كون الجار متعلقاً بمحذوف
- ب. كون الجار قیداً لـ «أيديكم»
- ج. كان الجار متعلقاً بـ «فاغسلوا»
- د. كون الجار تحديداً لنهاية الغسل

۶- از صحیحہ علی بن یقطين «... كل ما لم يكن ركازاً فليس عليك فيه شيء (زكاة) قلت و ما الركاز؟ قال: الصامت المنقوش» چه فرع فقهی در باب زکات طلا و نقره استفاده می شود؟ ص ۲۱۰

۰/۵

- الف. تعلق الزكاة إن ضرب بسكة المعاملة
- ب. عدم تعلق الزكاة إن ضرب بسكة المعاملة
- ج. تعلق الزكاة و إن لم يضرب بسكة المعاملة
- د. عدم تعلق الزكاة و إن ضرب بسكة المعاملة

۷- صحیحہ «إذا انقطعت درة البول فصب الماء» دلالت بر تکرار در ریختن آب جهت تطهیر دارد یا خیر؟ با ذکر دلیل بنویسید. ص ۴۹ - ۲

نمره

۲

جواب: با یک مرتبه آب ریختن بر محل بول تطهیر حاصل می‌شود (۰/۵ نمره) زیرا کلمه «صب» که در روایت آمده مطلق می‌باشد و شامل یک مرتبه هم می‌شود. (۱/۵ نمره)

۸- دو فرع مذکور در عبارت «إذا شك في صدوره (غسل الجنابة) بعد الصلاة حکم بصحتها و لزوم فعله لما يأتي» را با ذکر دلیل حکم آن دو توضیح دهید. ص ۶۵ س ۸ و ص ۶۷ س ۲ - ۲ نمره

۲

جواب: فرع اول: کسی که بعد از نماز در انجام غسل جنابتی که به عهده او بوده است شک می‌کند، نمازی که خوانده است محکوم به صحت می‌باشد. (۰/۵ نمره) دلیل فرع اول: قاعده فراغ (۰/۵ نمره)

فرع دوم: این شخص باید برای انجام تکالیف بعدی که نیاز به طهارت دارد غسل جنابت را انجام دهد. (۰/۵ نمره) دلیل فرع دوم: استحباب عدم تحقق غسل جنابت. (۰/۵ نمره)

۹- چگونه صحیحہ «اقل ما يكون الحيض ثلاثة أيام و اكثره ما يكون عشرة أيام» بر «استمرار» خون حیض در سه روز اول دلالت می‌کند؟ ص ۷۱ - ۲ نمره

۲

جواب: زیرا در روایت آمده که کم‌ترین مقدار برای خون حیض سه روز است و ظاهر حدیث هم این است که خون واحد کم‌تر از سه روز نباشد. بنابر این در صورتی که خون قطع شود و بعداً دوباره جریان پیدا کند عنوان خون واحد بر آن صدق نمی‌کند زیرا در عرف وحدت مساوی با اتصال است. بنابر این لازم است خون حیض در سه روز اول استمرار داشته باشد.

۱۰- با توجه به روایت «سألت ابا جعفر عليه السلام عن التيمم فضرب بيده على الأرض ...» به موارد زیر در باب «تيمم» پاسخ دهید. ص ۸۸ و ۸۹ - ۲ نمره

۲

الف) چرا زدن دست باید با کف دست صورت بگیرد؟

جواب: زیرا زدن کف دست فرد رایج ضرب الید می‌باشد و اگر مقصود اخبار اعم از فرد رایج بود می‌بایست تذکر می‌داد.

ب) چرا نمی‌توان برای کفایت زدن با روی دست به اطلاق روایت تمسک نمود؟

جواب: زیرا روایت در صدد حکایت از یک واقعه خارجی‌ای است که اتفاق افتاده است و در این موارد اطلاقی برای لفظ روایت منعقد نمی‌شود تا بتوان بدان تمسک نمود.

۱۱- دلیل حکم به طهارت و عدم وجوب استعمال در عبارت «و الخارج بالحک مع الشک فی دمیته طاهر و لا یجب الاستعمال و إن امکن بسهولة» را بیان کنید. ص ۹۹ و ۱۰۰ - ۲ نمره

۲

جواب: حکم به طهارت چیزی که با خارش از بدن انسان خارج می‌شود و شک در خون بودن آن وجود دارد به دلیل اصل طهارت است. (۱ نمره)

عدم وجوب استعمال به دلیل این است که این مورد از شبهات موضوعیه است و در شبهات موضوعیه فقها اتفاق نظر دارند که تفحص لازم نیست. (۱ نمره)

۱۲- در فرض «تحقق المشی و الشک فی کون الممشی علیه ارضاً أو لا» قاعده طهارت جاری می‌شود یا خیر؟ با ذکر دلیل بنویسید. ص ۱۱۱ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: قاعده طهارت جاری نمی‌شود. (۰/۵ نمره) زیرا نجاست قبلی استحباب می‌شود و این استحباب مقدم بر قاعده طهارت است. (۱ نمره)

۱۳- با توجه به موثقی «رجل ماله عنه غائب لا یقدر علی اخذه. قال: فلا زکاة علیه حتی یخرج» حکم زکات هر یک از مال مجعود و مسروق را بنویسید. ص ۲۰۵ - ۱/۵ نمره

۱/۵

جواب: زکات مال مجعود و مسروق تا زمانی که آن را بدست نیاورده واجب نیست. (هر کدام ۰/۷۵ نمره)

۱۴- اگر مالک، زکات را از اموال خود جدا کرده و در مال مخصوصی معین کند، آیا تلف بدون تفریط آن موجب ضمان است؟ چرا؟ ص ۲۲۰ - ۲ نمره

۲

جواب: خیر؛ (۰/۵ نمره) زیرا بعد از جدا نمودن، مال تعیین شده به عنوان حق مستحقین معین می‌شود (۰/۵ نمره) و به صورت امانی در دست مالک باقی می‌ماند (۰/۵ نمره) و ید امانی بدون تفریط ضامن نیست. (۰/۵ نمره)

۱۵- در صورتی که آیه «غنیمت» مختص به غنائم جنگ باشد، مستند کیفیت تقسیم خمس در غیر غنائم چیست؟ ص ۲۳۵ - ۲ نمره

۲

جواب:

چون ادله‌ای که بر وجوب خمس در غیر مورد غنیمت دلالت می‌کنند موارد مصرف را بیان ننموده‌اند می‌فهمیم که لازمست خمس در غیر غنائم را همانند کیفیت تقسیمی که در آیه غنیمت بیان شده است تقسیم نمود زیرا اگر مقصود امام غیر از کیفیت تقسیم مذکور در آیه می‌بود حتماً باید به آن اشاره می‌کرد.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نام کلاسی: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰	مدت باکالی: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

نیمسال اول ۹۶-۹۵

پایه چهارم ۵ ساله

پایه ششم ۷ ساله

مهر مدرسه

کد امتحان:	۲۹۵۱/۱۴
تاریخ:	۱۳۹۵/۱۰/۲۱
عنوان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
نمونه:	جلد اول: طهارت (ص ۱۱۸-۳۹)، زکات (ص ۲۲۵-۲۰۱) و خمس (ص ۲۳۷-۲۲۶)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرس علی: شهرتان: استان:

۱- گزینه صحیح در مورد «ماء المطر» را معین کنید. ص ۴۵ و ۴۶

- الف. لا یکفی مجرد رؤیة ماء المطر فی حصول الطهارة.
- ب. یُطهر باطن المنتجس ولو وصل إلى ظاهره فقط.
- ج. اذا أصاب الشیء المنتجس طهر بشرط التعدد.
- د. یكون معصماً مع التقاطر ولو كان قليلاً.

۰/۵

۲- حکم کسی که ساعت ده صبح وضوء گرفته و هنگام نماز در طهارت شک دارد چیست؟ چرا؟ ص ۶۱

- الف. بنی علی عدم الطهارة لقاعدة الاشتغال
- ب. بنی علی عدم الطهارة للإستصحاب
- ج. بنی علی الطهارة للإستصحاب
- د. بنی علی الطهارة لقاعدة الفراغ

۰/۵

۳- گزینه صحیح در مورد «نفاس» را معین کنید. ص ۷۶

- الف. هو الدم الخارج حین الولادة و قبلها
- ب. هو الدم الخارج حین الولادة و بعدها
- ج. هو الدم الخارج للولادة مطلقاً
- د. هو الدم الخارج بعد الولادة

۰/۵

۴- عین حکم «العصیر الزبیبی مع الغلیان مع دلیله». ص ۱۰۲

- الف. فلا یحرم لاستصحاب الحلیة الثابتة قبل الجفاف.
- ب. فلا یحرم لقاعدة الحلیة فی ما لم یعلم حرمته.
- ج. یحرم لاستصحاب الحرمة الثابتة قبل الجفاف.
- د. یحرم لأنّ العصیر فی الروایات بمنزلة الخمر.

۰/۵

۵- نصاب و فریضه «گندم دیم» را معین کنید. ص ۲۱۱

- الف. ۸۶۷ کیلو، $\frac{۱}{۳}$
- ب. ۸۶۷ کیلو، $\frac{۱}{۱۰}$
- ج. ۸۴۷ کیلو، $\frac{۱}{۱۰}$
- د. ۸۴۷ کیلو، $\frac{۱}{۲۰}$

۰/۵

۶- آیا در تقسیم خمس «بسط دادن آن به تمام شش سهم» واجب است؟ چرا؟ ص ۲۳۶

- الف. خیر، زیرا آیه در مقام بیان مصرف است.
- ب. خیر، زیرا آیه در مقام بیان ملکیت است.
- ج. بله، زیرا آیه در مقام بیان ملکیت است.
- د. بله، زیرا آیه در مقام بیان مصرف است.

۰/۵

۷- عبارت «لو كان يتدافع من العالی إلى السافل و لاقت النجاسة السافل فلا یتنجس العالی بل السافل فقط» را توضیح داده و یک دلیل بر

عدم تنجس بنویسید. ص ۴۳ - ۲ نمره

۲

جواب: هرگاه آب قلیل با فشار از بالا به پائین ریخته شود و نجاست فقط با قسمت پائین آب ملاقات کند، قسمت بالای آب نجس نمی شود زیرا آب قلیل در اینصورت در نظر عرف، دو آب محسوب می شود لذا تنجس یکی از آنها موجب تنجس آب دیگر نمی شود و دلیلی بر تنجس آب دیگر نداریم. (دلیل دوم در کتاب آمده است.)

۸- آیه شریفه «وَأَمْسَحُوا بِرُؤُسِكُمْ» (مائده: ۶) بر وجوب چه مقدار از مسح «سر» در وضوء دلالت دارد؟ توضیح دهید. ص ۵۴ - ۲ نمره

جواب:

همین که مسمای مسح محقق شود کافی است زیرا «باء» در آیه شریفه تبعیضیه بوده و بر وجوب مسح قسمتی از سر دلالت می‌کند و از طرفی چون قسمت واجب از جهت عرض و طول قید نخورده است آیه مطلق بوده و بر کفایت مسمای مسح دلالت می‌نماید.

۹- دو وجه جمع برای روایت‌های «لَا يَمَسُّ الْجَنْبُ دَرَهْمًا وَ لَا دِينَارًا عَلَيْهِ اسْمُ اللَّهِ» و «سَأَلْتَهُ عَنِ الْجَنْبِ وَ الطَّامِسِ يَمَسُّانِ أُيْدِيهِمَا

الدراهم البيض، قال: لا بأس» نوشته و طبق هر کدام حکم مسّ لفظ جلاله توسط جنب را بنویسید. ص ۶۸ - ۲ نمره

جواب: الف. روایت نهی بر مسّ لفظ جلاله و روایت جواز بر مسح اصل درهم بدون مسّ لفظ جلاله حمل می‌گردد که در این صورت حکم مسأله حرمت می‌باشد.

ب. هر دو روایت بر مسّ لفظ جلاله دلالت دارند اما روایت نهی را بر کراهت حمل می‌کنیم زیرا روایت دوم بر جواز مسّ صراحت دارد. که در اینصورت حکم مسأله کراهت می‌باشد.

۱۰- مستند قیود معین شده در عبارت «يجب كفاية بعد التمسيل التحنيط بمسح المساجد السبعة بالكافور الطاهر المسحوق» را بیان کنید.

ص ۸۲ - ۲ نمره

جواب: الف. مستند واجب کفائی بودن حنوط: زیرا اگر یک نفر این عمل را انجام دهد غرض شارع تحصیل شده و تکلیف از دیگران ساقط می‌شود. (۰/۷۵ نمره)

ب. مستند طهارت کافور: ارتکاز متشرعه چون شارع، طهارت را در بدن میت و کفن وی شرط نموده است تا جایی که به بریده شدن قسمت متنجس کفن و شسته شدن قسمت متنجس بدن امر نموده است فهمیده می‌شود که طبع شارع اقتضاء می‌کند که هیچ نجسی همراه میت نباشد پس هنگام تحنيط کافور نیز باید طاهر باشد. (۱/۲۵ نمره)

۱۱- چگونه آیه شریفه «وَ إِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا»

(نساء: ۴۳) بر وجوب تیمم در «الخوف من الوصول اليه أو خوف المكلف على نفسه أو غيره من استعماله» دلالت می‌کند؟ (توضیح دهید.) ص ۹۲

۲ - نمره

جواب: از آنجا که عنوان «لم تجدوا» بر مریض دارای آب نیز صدق می‌کند فهمیده می‌شود مراد از عدم وجدان، عدم تمکن است. (۰/۷۵ نمره)

و از طرفی چون حفظ جان و آبرو واجب است لذا شخص خائف بر وضوء متمکن نمی‌باشد. (۰/۷۵ نمره) و عنوان «لم تجدوا» بر وی صادق است و طبق آیه شریفه هر کسی که عنوان مذکور بر وی صادق باشد واجبست تیمم کند. (۰/۵ نمره)

۱۲- روش تطهیر هر یک از موارد زیر را بواسطه «أب قلیل» بنویسید. ص ۱۰۶ - ۱/۵ نمره

الف) الأوانی المتنجسة ببولغ الكلب: جواب: ابتداءً یکبار آن را خاکمالی نموده (۰/۲۵ نمره) و سپس دو مرتبه با آب قلیل شسته می‌شود. (۰/۲۵ نمره) (بنابر اینکه نقل مرحوم محقق را بپذیریم و إلا طبق روایت عمار سباطی باید سه مرتبه با قلیل شسته شود.)

ب) الأوانی المتنجسة بموت الجرذ فيها: جواب: هفت مرتبه با آب قلیل شسته می‌شود. (۰/۵ نمره)

ج) الثياب المتنجسة بالبول: جواب: دو مرتبه شسته می‌شود. (۰/۲۵ نمره)

د) الثياب المتنجسة بالدم: جواب: یک مرتبه شستن کافی است. (۰/۲۵ نمره)

۱۳- با توجه به عبارت «يعتبر العقل في وجوب الزكاة فيكفي لإثباته حديث رفع القلم و بغض النظر عن ذلك يكفي القصور في المقتضى و

لم يتوجه التكليف بالإخراج إلى الولي» به موارد زیر پاسخ دهید. ص ۲۰۴ - ۱/۵ نمره

الف) مراد از «قصور مقتضى» چیست؟ جواب: چون ادله وجوب زکات بر حکم تکلیفی دلالت می‌کنند قطعاً شامل مجنون نمی‌شوند (زیرا تکلیف به مجنون تکلیف ما لا یطلق بوده و قبیح است).

ب) دلیل «لم يتوجه التكليف...» را بنویسید. جواب: بعد از آن که زکات بر خود مجنون واجب نشد شک می‌کنیم که آیا إخراج زکات بر ولی وی واجب است یا نه؟ اصالة البرائة جاری می‌نماییم.

۱۴- با توجه به عبارت «و الهاشمی هو المنتسب الی هاشم و لا یثبت الانتساب بمجرد الدعوی» خلافاً لکاشف الغطاء حيث قاسه علی

دعوی الفقر. و فيه أن القياس مع الفارق» مدعا و دلیل کاشف الغطاء را نوشته و جواب مؤلف از آن را تبیین نمایید. ص ۲۱۸ - ۲ نمره

جواب: مدعای کاشف الغطاء: هرگاه شخصی ادعا کند که از سادات است ادعایش پذیرفته می‌شود. (۰/۵ نمره)

دلیل: ایشان ادعای سیادت را به ادعای فقر قیاس نموده و می‌فرماید همان‌گونه که اگر کسی ادعا کند فقیر است کلامش پذیرفته می‌شود باید کلام مدعی سیادت نیز پذیرفته گردد. (۰/۵ نمره)

جواب مؤلف: این قیاس مع الفارق است زیرا فقر حالت اولیه در زندگی انسان است لذا استصحاب می‌شود بخلاف انتساب به بنی‌هاشم که از ابتداء مشکوک است و قابلیت استصحاب ندارد (در حقیقت حکم به فقر هم بخاطر استصحاب است نه قبول ادعای شخص). (۱ نمره)

۱۵- چگونه با وجود تبادر غنائم جنگی از کلمه «غنیمت» همانطور که سیاق آیه نیز بر آن دلالت دارد، آیه شریفه «وَ اعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ

شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ...» (انفال: ۴۱) بر وجوب خمس در غیر از «غنائم جنگی» دلالت می‌کند؟ ص ۲۲۸ - ۲ نمره

جواب: اولاً غنیمت در لغت به معنای مطلق فائده است کما اینکه در آیه شریفه «وَ عَدَّ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً» به همین معنی آمده است. ثانیاً: سیاق آیه که از آیات جهاد است بر اختصاص غنیمت به غنائم جنگی دلالت ندارد زیرا ممکن است از باب تطبیق کلی بر بعضی از مصادیقش باشد. یعنی غنائم جنگی یکی از مصادیق غنیمتی

است که خمس بر آن واجب است. (هم‌چنین روایات خاصه‌ای در این باب آمده است که وجوب خمس را در غیر از غنائم جنگی اثبات می‌کند.)

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

خرداد سال تحصیلی ۹۶-۹۵

پایه چهارم ورودی بهمن
پایه پنجم پاره وقت

مهر مدرسه

مستطیل: ۷۰ دقیقه	نمره: ۱۶	نمونه برگزینی: ۹ صبح
------------------	----------	----------------------

شماره پایه صبح اول	نمره عدد	نمره حرفت
شماره پایه صبح دوم	نمره عدد	نمره حرفت

کتابخانه:	۲۹۵۲/۱۴
تاریخ:	۹۶/۳/۱۰
موضوع:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
موضوع:	کتابهای طهارت، خمس، زکات

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علمیه: شهرستان: استان:

۰/۵

۱- کدام گزینه در مورد آب مضاف صحیح نیست؟

- الف) إذا لاقی النجاسة تنجس جمیعہ مهمما کان مقداره □
ب) لایکون مطهراً من الحدث و الخبث □
ج) اطلاق لفظ الماء علیه مجاز □
د) إذا کان یتدافع من العالی إلى السافل و لاقت النجاسة العالی فلا یتنجس السافل □

۰/۵

۲- الماء إذا کان قدر کر

- الف) لم ینجسه شیء. □
ب) لاینجس بمجرد الملاقات □
ج) لایتنجس الا بتغیر اوصافه الثلاثه بنجس □
د) گزینه ب و ج صحیح است. □

۰/۵

۳- از نظر مصنف کدام گزینه از شرایط صحت وضو نیست؟

- الف) طهاره الاعضاء إذا لم یلزم من تنجسها تنجس الماء □
ب) طهاره الماء و اطلاقه □
ج) عدم المانع من استعمال الماء شرعاً □
د) هیچکدام □

۰/۵

۴- به کدام یک از موارد ذیل زکات تعلق می‌گیرد.

- الف) الحلیه من الذهب إذا بلغ عشرون دیناراً □
ب) الذره و الأرز إذا سقی من ماء المطر □
ج) مائه شاء سائمه □
د) العنب إذا بلغ وزنه ۹۰۰ کیلو غرام □

۵- يعتبر فی صحه الوضوء عدم المانع، لصحیحه الحلبي عن ابی عبدالله علیه السلام: الرجل یكون معه الماء القلیل، فإن هو اغتسل به خاف العطش، أیغتسل به أو یتیمم؟ فقال: «بل یتیمم، و كذلك إذا أراد الوضوء» حیث دلّت علی إرتفاع الأمر بالوضوء، و معه فلا یمکن تصحیحه، لا به؛ لعدمه، و لا بالملاک؛ لعدم الکاشف عنه.

۱

ب) مراد از جمله «فلا یمکن تصحیحه...» را توضیح دهید.

۱/۵

۶- مستند هریک از احکام ذیل را بنویسید. (یک دلیل کافی است)

الف) إذا شک فی حاجبیه الموجود اثناء الوضوء فلا بدّ له من تحصیل البقین.

ب) من شک فی الطهاره بعد الصلاة بنی علی صحتها و توضاً لمایاتی (برای هر دو حکم بیان شده دلیل بنویسید)

۷ - حکم موارد ذیل را بنویسید. (دلیل لازم نیست)

(الف) وطی الحائض بعد انقطاع الدم و قبل الاغتسال

(ب) الصلاة على الميت إذا كان عمره خمس سنين

(ج) طهارة لباس المصلى و إباحته في الصلاة على الميت

(د) كيفية مواراة الميت في الارض

۸ - يلزم على المستحاضه القليله تبديل القطفه أو غسلها، فيمكن استفادته مماورد في المتوسطه، قال عليه السلام: «فإن ظهر على الكرسف فالتغسل ثم تضع كرسفاً آخر» بضميمه عدم الفصل أو استفادته مما ورد في منع حمل النجس في الصلاة خصوصاً أحداً للماء الثلاثة.

(الف) عدم فصل به چه معناست و چگونه مدعا را ثابت می کند؟

(ب) دلیل دوم که در متن آمده را تبیین کنید.

۹ - مستند هر یک از احکام زیر را بنویسید. (ذکر یک دلیل کافی است)

(الف) يجب في التيمم ضرب اليدين على الارض و لا يكفي الوضع.

(ب) إذا كان حرج في تحصيل الماء يجب التيمم

(ج) الميتة من غير ذى النفس لا يكون نجساً

(د) إذا انقلب الخمر حلاً طهر إدانته

۱۰ - الحكم بنجاسة الكتابي هو المشهور و الروايات فيه مختلفة و هي في كلا الجانبين كثيرة، منها ما دلّ على النجاسة و منها ما دلّ على الطهارة و قد يقال بترجيح الاولى لموافقته الكتاب الكريم. و الاولى أ لا يقال إن روايات النجاسة لاتدلّ على إثبات النجاسة الذاتية بل على النجاسة العرضية.

(الف) بیان کنید چگونه طایفه اول (دال بر نجاست کافر کتابی) موافق قرآن است.

(ج) از نظر مصنف چرا وجه جمع بیان شده (حمل روایات بر نجاست عرضی) بر ترجیح دادن طایفه اول اولویت دارد.

۱۱ - برای هر یک از احکام ذیل یک دلیل بنویسید.

(الف) إذا عزل الزكاة ثم تلف بلا تفریط لا يكون ضامناً.

(ب) لاختمس في مال الصبي و المجنون (لا يجب عليها ولا على وليهما)

۱۲ - حکم موارد ذیل را بنویسید. (در صورتی که قید خاصی معتبر است بیان کنید).

(الف) زكاة الفطرة الضيف على المضيف

ب) دفع الزكاة إلى واجب النفقة

ج) تعلق الخمس بالميراث

۱۳ - يجب الخمس في المعادن إذا بلغت قيمتها عشرين ديناراً و مع الشك في بلوغها لا يجب التخمين. و وجه عدم الوجوب مع الشك

فلاستصحاب عدم بلوغ النصاب بنحوالعدم النعتی إذا كانأو بنحوالعدم الازلی إذا لم یکن كذلك. أو البرائه مع
الف) مراد از استصحاب عدم نعتی و عدم ازلی چیست؟

ب) در چه صورتی استصحاب عدم نعتی جاری می شود؟ (جای خالی اول در عبارت فوق)

ج) در چه زمانی با اصل براءت عدم وجوب خمس را ثابت می کنیم؟ (جای خالی دوم در عبارت فوق)

*سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲۱ اداره کل سنجش و پذیرش معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می باشد.
«ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری است.»

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

ساعت برگزاری: ۱۰ صبح | نوبت: ۱۷ | مدت: ۷۵ دقیقه

شماره نام مصحح اول	نمره عدد	نمره حرف
شماره نام مصحح دوم	نمره عدد	نمره حرف

نیم سال اول ۹۶-۹۷
پنج ساله و هفت ساله

مهر مدرسه

کتابخانه:	۲۹۶۱/۱۵
تاریخ:	۱۳۹۶/۱۰/۱۹
میزان:	فقه استدلالی ۱
کتاب:	دروس التمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
موضوع:	کتابهای طهاره، خمس و زکاة

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علمیه: شهرستان: استان:

۱- با توجه به صحیح «قلت: و ما الکر؟ قال: ثلاثة اشبار فی ثلاثة اشبار» مساحت آب کر چه مقدار است؟ الطهارة ص ۴۴

الف) ۴۲ و هفت هشتم و جب

ب) ۹ و جب

ج) ۶ و جب

د) ۲۷ و جب

۲- از نظر مصنف، حکم مسح پیشانی در تیمم و دلیل آن چیست؟ الطهارة ص ۸۹

الف) وجوب به دلیل تسالم فقهی

ب) عدم وجوب به دلیل عدم دلیل

ج) استحباب به دلیل جمع بین روایات نافی و مثبت

د) وجوب به دلیل رعایت مقدمه علمیه

۳- صحیح «کل عمل عمله و هو فی حال نصبه و ضلالته ثم من الله علیه و عرفه الولاية فانه یؤجر علیه الا الزکاة لانه یضعها فی غیر مواضعها» بیانگر کدام یک از احکام زکات است؟ الزکاة ص ۲۱۶

الف) وجوب پرداخت زکات به ناصبی از سهم مؤلفه قلوبهم

ب) عدم جواز پرداخت زکات به مخالف

ج) وجوب اعاده پرداخت زکات به ناصبی در فرض احتمال استبصار

د) حرمت دریافت زکات از ناصبی توسط اهل ولایت

۴- آیا خمس بر صبی واجب است؟ الخمس ص ۲۳۴ و ۲۳۵

الف) بلی به دلیل امکان پرداخت توسط ولی صبی

ب) بلی به دلیل ثبوت وجوب تعلیقی در زمان بلوغ صبی

ج) خیر به دلیل استصحاب عدم ازلی

د) خیر به دلیل رفع قلم تکلیفی و وضعی از صبی

۵- نحوه استدلال به آیه شریفه «فاغسلوا وجوهکم و ایدیکم الی المرافق» بر مشروعیت نکس در وضو و پاسخ آن را بیان کنید. الطهارة ص ۵۳

پاسخ: آیه شریفه، تعبیر الی آورده که دلالت می کند بر اینکه دستها به طرف آرنج بشوید پس روایات مخالف با این دلالت رد می شوند. پاسخ: این استدلال در صورتی تمام است که عبارت الی المرافق متعلق به فعل فاغسلوا باشد که در این صورت تعیین کننده نهایت و غایت غسل است اما اگر قید برای ایدیکم باشد در دارای اطلاعات متعدد است و ذکر عبارت الی برای تعیین مقدار واجب از غسل است اگر احتمال اول صحیح می بود آیه شریفه دلالت بر وجوب نکس می کرد اما هیچ کسی قائل به آن نیست پس احتمال دوم متعین می شود.

۶- با توجه به عبارت «الحیض و یعتبر فیہ الاستمرار عرفاً فی الثلاثة الاولى و لا تصح من الحائض الصلاة الا بعد الانقطاع و الاغتسال» به سؤالات زیر پاسخ دهید. الطهارة ص ۷۰-۷۳

الف) دلیل اعتبار استمرار خون حیض در سه روز چیست؟

پاسخ: حکم به اینکه کمترین زمان حیض سه روز است مقتضی آن است زیرا ظاهر این حکم این است که خون واحد از سه روز کمتر نیست و با قطع شدن، واحد نیست همچنین وحدت مساوی با اتصال عرفی است.

ب) چرا صحت نماز حائض مشروط به انقطاع دم و اغتسال است؟

پاسخ: زیرا قبل از انقطاع دم، همچنان حائض است و قبل از غسل کردن هم محدث است و نماز مشروط به طهارت است در حالی که در فرض هنوز طهارت محقق نشده است.

۷- صحیحہ «سألته عن الرجل يصيب ثوبه جسد الميت فقال يغسل ما اصاب الثوب» کدام یک از مسیبات مس میت را بیان می کند؟

۲

نحوه استدلال بر خشک یا مرطوب بودن بر خورد کننده را توضیح دهید. الطهارة ص ۸۶

پاسخ: صحیحہ بیانگر این حکم است که مس میت قبل از غسل دادن موجب تنجس آن چیزی می شود که با جسد میت برخورد کرده است. این روایت گرچه مطلق است و شامل نجاست شیء برخورد کننده که خشک باشد هم می شود اما این اطلاق به حالت رطوبت قید زده می شود زیرا ارتکاز متشرعه این است که نجاست تنها در صورت رطوبت داشتن منتقل می شود.

۲

۸- استدلال فروع ذکر شده در عبارت «الاسلام مطهر للكافر بجميع اجزائه» را بنویسید. الطهارة ص ۱۱۴

پاسخ: دلیل مطهریت اسلام برای کافر این است که با اسلام آوردن او، موضوع نجاست که کفر بوده از بین می رود علاوه بر اینکه ادله طهارت مسلمان، شامل او نیز می شود.

دلیل مطهریت اسلام برای تمامی اجزای بدن کافر: ۱. نجاست اجزای بدن او تابع بدن است و با طهارت بدن، اجزای بدن نیز پاک می شود. ۲. سیره متشرعه این بوده که بدن و اجزای بدن کافر در صورت مسلمان شدن، پاک می دانستند. ۳. سکوت پیامبر (ص) و عدم امر ایشان به تطهیر بدن کافری که مسلمان می شد در حالی که غالباً کافر خالی از نجاست نیست.

۲

۹- با توجه به شرایط عمومی زکات، آیا زکات موصی به قبل از قبول موصی له واجب است؟ چرا؟ الزکاة ص ۲۰۵

پاسخ: خیر زیرا بعد از شک کردن در اعتبار ملکیت، اصل برائت مقتضی اعتبار ملکیت است پس کسی که مالک موصی به نیست حکم به عدم وجوب زکات در حق او می شود همچنین بنابر ظاهر آیه شریفه خذ من اموالهم صدقة تطهرهم تا چیزی مال شخصی از سان نباشد زکات آن واجب نیست و عنوان اموال بر اموال شخصی صادق است در حالی که موصی به هنوز مال شخصی موصی له نشده است.

۱۰- در عبارت «اما عدم كفاية الدعوى في ثبوت الانتساب الى هاشم فقد خالف فيه الشيخ كاشف الغطاء قياساً على دعوى الفقر»

۲

ادعای کاشف الغطاء و اشکال آن را توضیح دهید. الزکاة ص ۲۱۸

پاسخ: کاشف الغطاء مسأله ادعای هاشمی بودن را به مسأله ادعای فقر قیاس نموده و گفته همانطور که اگر کسی ادعای فقر کند مدعای او بدون نیاز به بینه پذیرفته می شود پس اگر کسی ادعای هاشمی بودن کند بدون بینه پذیرفته می شود. اشکال: بین ادعای فقر و ادعای هاشمی بودن، قیاس مع الفارق است زیرا معمولاً فقر، حالت اولیه زندگی بشر است پس قابل استصحاب است بر خلاف ادعای هاشمی بودن که از ابتدا مشکوک بوده و محرز نیست تا استصحاب جاری شود.

۱۱- با توجه به عبارت «احتمال اختصاص وجوب الخمس بما كان من طريق الاكتساب لدعوى ان المسألة ابتلائية فلو كان يجب في

۲

مطلق الفائدة لا شتره، قابل للتأمل» اصل مسأله و وجه تأمل در آن را بنویسید. الخمس ص ۲۳۳

پاسخ: احتمال دارد خمس مختص فوائدی باشد که از طریق کسب و کار حاصل می شود زیرا این مسأله مورد ابتلا بوده و اگر در مطلق فائده واجب می بود باید بین مردم مشهور می شد. وجه تأمل: در عبارات و اقوال قدما هیچ گونه تصریحی به اختصاص مذکور وجود ندارد و فقط در مقام مثال آوردن بر صنعتها و تجارتها و زراعتها اکتفا نموده اند بلکه در برخی از عبارات به عمومیت خمس برای فوائد غیر کسب نیز تصریح شده است.

۱

۱۲- آیا خمس به مهریه و عوض خلع تعلق می گیرد؟ چرا؟ الخمس ص ۲۳۴ - ۱ نمره

پاسخ: خیر به دلیل عدم صدق فائده بر دو مورد مذکور زیرا مهریه در مقابل این است که زن زمام امور خودش را به زوج واگذار می کند و عوض خلع در برابر کوتاه آمدن مرد از زوجیت و حقوقی که برای او ثابت است می باشد.